

Конституційна юстиція в Україні

Лекція №4

***Тема: Конституційно-правовий статус суддів
Конституційного Суду України***

Правова база діяльності конституційного судочинства

- Конституція України
- Про Конституційний Суд України: Закон України (2017 р.)
- Про Регламент Конституційного Суду України: Постанова Конституційного Суду України від 22.02.2018 р.

Статус судді Конституційного Суду України

Суддею Конституційного Суду може бути

громадянин України

має вищу юридичну освіту

володіє державною мовою

стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше 15 років

на день призначення досяг сорока років

високі моральні якості

є правником із визнаним рівнем компетентності.

Не може бути суддею КСУ особа яка

```
graph TD; A[Не може бути суддею КСУ особа яка] --> B[є членом або обіймає посаду в політичній партії, іншій організації, яка має політичні цілі або бере участь у політичній діяльності]; A --> C[є обраною на виборну посаду в органі державної влади чи органі місцевого самоврядування, має представницький мандат]; A --> D[бере участь в організації або фінансуванні політичної агітації чи іншої політичної діяльності.];
```

є членом або обіймає посаду в політичній партії, іншій організації, яка має політичні цілі або бере участь у політичній діяльності

є обраною на виборну посаду в органі державної влади чи органі місцевого самоврядування, має представницький мандат

бере участь в організації або фінансуванні політичної агітації чи іншої політичної діяльності.

Конкурсні засади відбору кандидатів на посаду судді КСУ

Дорадча група експертів

утворюється з метою сприяння суб'єктам призначення суддів Конституційного Суду в оцінюванні моральних якостей і рівня компетентності у сфері права кандидатів на посаду судді Конституційного Суду

діє у складі шести членів, які призначаються строком на три роки та беруть участь у її роботі на громадських засадах (не більше двох строків поспіль)

Членом дорадчої групи експертів може бути особа

на день призначення досягла сорока п'яти років

має вищу юридичну освіту ступеня магістра, здобуту в Україні, та/або вищу юридичну освіту відповідного ступеня, здобуту за кордоном

має стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше 20 років

має високі моральні якості

є правником із визнаним рівнем компетентності

відповідає критерію політичної нейтральності

Членом дорадчої групи експертів не може бути особа

є членом або обіймає посаду в політичній партії

є обраною на виборну посаду в органі державної влади чи ОМС, має представницький мандат

бере участь у конкурсному відборі кандидатур на посаду судді Конституційного Суду

має громадянство держави, визнаної згідно із законом державою-окупантом та/або державою-агресором по відношенню до України

за рішенням суду визнана недієздатною або такою, цивільна дієздатність якої обмежена

є суддею, прокурором, слідчим, дізнавачем, державним службовцем або обіймає політичну посаду

має судимість за вчинення кримінального правопорушення, якщо не погашена або не знята (крім реабілітованої особи), або на яку накладалося адміністративне стягнення за вчинення правопорушення, пов'язаного з корупцією

До складу дорадчої групи входять

1 особа

призначена
Президентом
України

1 особа

призначена
Національною
академією правових
наук України

1 особа

призначена
Верховною Радою
України

1 особа

призначена з'їздом
представників юридичних
вищих навчальних закладів
та наукових установ

1 особа

призначена
з'їздом суддів
України

1 особа

призначена зборами
представників гром.
об'єднань, які протягом 5
років здійснюють діяльність у
сфері конст. реф. та/або
верхов. права, та/або захисту
прав людини, та/або
запобігання і протидії корупції

Про призначення особи до складу Дорадчої групи Президент України видає указ

Дорадча група розробляє методологію оцінювання моральних якостей і рівня компетентності у сфері права з урахуванням кращих міжнародних стандартів і практик (у тому числі щодо відбору суддів Європейського суду з прав людини, суддів Суду справедливості Європейського Союзу тощо)

Дорадча група за результатами оцінки моральних якостей кандидатів на посаду судді Конституційного Суду ухвалює вмотивоване рішення щодо оцінки відповідності кожного кандидата

«найбільше
відповідає»

отримав від Дорадчої групи не менше п'яти голосів "за"

«відповідає»

отримав від Дорадчої групи не менше чотирьох голосів "за"

«не
відповідає»

отримав від Дорадчої групи три та менше голосів "за"

Суддя Конституційного Суду України

призначається

на 9 (дев'ять) років без права бути
призначеним повторно.

набуває повноважень з дня складення ним на
спеціальному пленарному засіданні КСУ (запрошуються
Президент України, Голова Верховної Ради України,
Голова Верховного Суду)

Атрибути Судді Конституційного Суду України

Посвідчення судді

Мантія

Нагрудний знак

Суддя Конституційного Суду на засіданнях у відкритій частині пленарного засідання Суду здійснює свої повноваження у мантії та з нагрудним знаком

Суддя Конституційного Суду має бути забезпечений мантією та нагрудним знаком за рахунок коштів Державного бюджету України.

Атрибути Судді Конституційного Суду України

Припинення повноважень судді Конституційного Суду

закінчення строку його
повноважень

досягнення ним 70 (сімдесяти)
років

припинення громадянства
України або набуття ним
громадянства іншої держави

набрання законної сили
рішенням суду про визнання
його безвісно відсутнім або
оголошення померлим,
визнання недієздатним або
обмежено дієздатним

набрання законної сили
обвинувальним вироком щодо
нього за вчинення ним злочину

смерті

Підставами для звільнення судді Конституційного Суду з посади є:

неспроможність виконувати свої повноваження за станом здоров'я, що підтверджується медичним висновком

Порушення ним вимог щодо несумісності.

вчинення ним істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування своїми обов'язками, що є несумісним зі статусом судді Конституційного Суду або виявило його невідповідність займаній посаді.

подання ним заяви про відставку або про звільнення з посади за власним бажанням.

**Неспроможність виконувати свої повноваження
за станом здоров'я**

підтверджується медичним висновком, який
надає медична комісія

За зверненням

Голови Суду, а в разі його
відсутності - заступника Голови
Суду, а в разі відсутності обох -
Судді, який виконує обов'язки
Голови Суду

Вчинення ним істотного дисциплінарного проступку...

Суд розглядає на спеціальному пленарному засіданні за наявності висновку постійної комісії з питань регламенту та етики Суду

Порушення ним вимог щодо несумісності.

розглядається на спеціальному пленарному засіданні Суду за наявності висновку постійної комісії з питань регламенту та етики Суду.

У разі підтвердження наявності обставин, що свідчать про порушення Суддею вимог щодо несумісності, Суддю попереджають про необхідність усунення таких обставин упродовж строку, встановленого Судом.

Якщо Суддя не усунув обставин, що свідчать про порушення вимог несумісності, упродовж строку, встановленого Судом, Суд ухвалює рішення про його звільнення